

ALAM-PEDJA LOODUSKAITSEALA KOOSTÖÖKOGU ARUANNE 2016

Koosolekud:

28. jaanuaril 2016 – Tartus, Aleksandri 14, Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni kontoris

1. Jõeliikluse mõjude uuringu vajadus ilmselgelt olemas ja (taotluse rahastamise korral) täpsemad juhised peaksid tulevikus sealt tulema. Seni paneb Keskkonnaamet mootorpaadilubadega liikumise ajaks AP-I ametlik navigatsiooniperiood – 15. mai kuni 15. okt, v.a. kohalikele kehtivad erandid;

KeA hakkas 2016. aastast mootorsõidukitega Pedele ja Põltsamaale lubama peale haugipüügi keeluaja lõppu. 15. okt. lõpptähtaja kehtestamist juristid ei toetanud.

2. Esialgu tegeleme külapirkonnas jõeliiklust korrastavate/reaalselt inimeste tervisele eksisteerivat ohtu vähendavate märkidega – tasakäik (2 tk): üks Pede suudmesse, teine Palupõhja küla taha, vajalik ka nn aerupaatidele viitavate märkide panek (Keskkonnaamet „torgib” ja Puhja vald vastutab)

Puhja vald ei ole ilmselt omavalitsusreformi ärevate aegade tõttu märke paigaldanud.

3. Veeskamiskohtadesse (Kärevere, Reku, Laashoone, Kirna, Palupõhja parkimiskohtadesse) koostatakse lihtsate veel liikumise juhistega tahvlid (Keskkonnaamet; RMK)

RMK paigaldab infotahvlid vastavalt eelarveliste vahendite olemasolule. 2016. a. polnud see kahjuks võimalik, kuid kordame ettepanekut 2017. aastaks. Keskkonnaametis on ettevalmistamisel ka infotahvlite uus kujundus.

4. Kaitseala piirile panna AP tutvustavad tahvlid – Kärevere vana sild, Reku, Emajõe lähtesse (Aarne Ader ja Keskkonnaamet)

Infotahvlid paigaldatakse vastavalt vahendite olemasolule. 2016. a. polnud see kahjuks võimalik, kuid kordame ettepanekut 2017. aastaks. Keskkonnaametis on ettevalmistamisel ka infotahvlite uus kujundus. Kirna tahvel vajab kiiremas korras väljavahetamist ja Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialist Piret Valge tegeleb selle teksti kokkupanekuga 2017. aasta esimesel poolaastal.

5. Vajadus veebipõhise nn logiraamatu järele, kuhu igaüks saaks oma tähelepanekud (kopraaugud teel, prügi, lõkke- ja laagrikohad, ebaseaduslikud ehitised, fotograafid ja matkajad tedremängus, kasutatav rada keelualale jne) registreerida (Keskkonnaamet). Keskkonnaamet loob vastava keskkonna ning saadab selle kohta lingi koostöökogule

Logiraamatu esimene prooviversioon katsetamisel. Kuna KeA tegeleb jätkuvalt oma kodulehe keskkonna vahetamisega, siis praegu kohe on võimalik tekitada olemasolevale kodulehele eraldi rubriik ja kui info Piret Valge meilile piret.valge@keskkonnaamet.ee saadetakse, siis saab selle üsna kiiresti ka kodulehele üles panna.

Arendamisel on kaitsealad.ee lehekülg, kus suur rõhk on rahvusparkidel, aga ka suurematel kaitsealadel, s.h. Alam-Pedjal. Hetkel käivad selle uue loodava lehekülje struktuuri arutelud ja sinna edastati ka nn. foorumi koha soovi.

6. Keskkonnaamet tõstatab Keskkonnaministeeriumis jõgedel harpuunipüügi keelustamise vajaduse.

Info edastati Keskkonnaameti vee-elustiku ja jahinduse büroo kaudu Keskkonnaministeeriumile, kus sellise piirangu kehtestamist vähemasti hetkel vajalikuks ei peetud. Püüame looduskaitsevaldkonna poolt teemat siiski taas tõstatada ja vähemalt kaitsealade osas keelustamise saavutada.

7. Keskkonnaamet koostab Emajõevesikonnas liiklemise reeglite kohta infolehe ARKis ning väikelaevajuhtide kursustel jagamiseks, lisatakse paadirentijate lubadele ning kasutatakse infotahvlite sisendiks ja kalastusinfot jagavatel kodulehtedel ja Facebookis.

Suuremaks probleemiks on Emajõega külgnevad jõed ja järved, kus liikumine alaliselt või osaliselt või teatud liiki veesõidukitele on piiratud. Need nõuded tulevad kaitse-eeskirjadest. Mootoriga ja mootorita veesõidukite liiklemise piirangute kohta on tabel olemas http://www.kalastusinfo.ee/media/File/Emajoe_piirangud_mootorpaatidele.pdf Keskkonnaamet paneb navigatsioonihooaja alguseks kokku ka infolehe.

8. Keskkonnaamet uurib, mis plaanid on Maanteeametil vana Kärevere sillaga. **Maanteeametil ei ole hetkeseisuga Kärevere sillaga seoses plaane tehtud.**

14. oktoober 2016 - Tartus, Aleksandri 14, Keskkonnamati Jõgeva-Tartu regiooni kontoris

1. Keskkonnaamet paneme heinaveo aruande Alam-Pedja kodulehele ja saadame koostöökogule lingi.

Tehtud.

2. Keskkonnaamet korraldab ornitoloogide, botaanikute ja maahooldajate kokkusaamise, et leppida kokku kus ja kuidas korraldada rohunepi mängualade kaitset (tarastamine, hilise karjatamise algus (peale maikuud) vms.)

Kokkusaamine kavandatud veebruari lõpus - märtsi I pooles 2017, enne karjatamishooaja algust.

3. Keskkonnaamet kutsub veel sellel aastal kokku koosoleku Keskkonnamati, RMK, Keskkonnaministeeriumi, Maaeluministeeriumi, PRIA, KIKi ja Alam-Pedja hooldajate esindajatest. Hooldajad tutvustavad olukorda, teevad ettepanekud ja juhivad tähelepanu kitsaskohtadele, et jõuda parimate lahendusteni, mis aitavad kaasa püstitatud eesmärkide saavutamisele.

Kokkusaamine nn. heinaseminarina toimus 2. dets. 2016 Palupõhjas.

4. Keskkonnaamet teeb kirja põhja koostöökogule seoses jätkuva murega Palupõhja tee pärast.

Keskkonnaamet on koostanud ja edastanud koostöökogu liikmete nimel RMK juhatusle kaks kirja, koondanud tee ehituse ja kvaliteediga seotud materjalid ning korraldanud 2. dets. 2016 ka kokkusaamise RMK esindajatega objektil. Hetkel oodatakse vastust 19. dets. 2016 RMK juhatuse liikmele Tiit Timbergile saadetud kirjale.

2. dets. 2016 – nn. heinaseminar Palupõhjal

1. KeA püüab võimalust mööda rõhutada pool-looduslikelt kooslustelt kogutava biomassi kasutamise uuringute ja rakenduste olulisust riikliku looduskaitseliste investeeringute rahastamispoliitika väljakujundamisel.

Teema tõstatatud KeA liigikaitse büroo nõupidamisel 6.-7. dets. 2016 Nelijärvel, kus toetati selliste uuringute olulisust ja püütakse jõudumööda vastavat lobitööd teha.

2. Ilmatsalu jõele suuri traktoreid kandvat silda ei tehta, kuid RMK uurib alternatiivse luhajuurdepääsu võimalusena.

Kuna luhahooldajad leidsid, et silda üle Ilmatsalu jõe pole vaja/mõistlik ehitada, sest väidetavalt ei ole võimalik heinapallidega jõuda luhalt sillani, siis pidi RMK analüüsima

alternatiivset ligipääsu alale läbi turbakaevandusala. Käesoleval hetkel on tegu pinnasteega, mis kulgeb soomuldadel (madal- ja siirdesoomullad) ning RMK on seisukohal, et tee rajamine (mis suudaks kanda niidutehnikat) antud tingimustes ei ole võrreldes silla rajamisega otstarbekas ning majanduslikult kujuneks see kordades kallimaks kui silla ehitus.

3. KeA uurib heina pikema ladustamise võimalusi ja tingimusi (N: toitaineterikkad nõrgveed jms.) ning korraldab vajadusel spetsialistide ümarlaua.

Jäätmeseaduse reguleerimisalasse ei kuulu loodusomased mitteohtlikud põllumajandustootmisest või metsandusest pärinevad materjalid, mida kasutatakse põllumajanduses, metsanduses või biomassist energia tootmiseks menetluste või meetoditega, mis ei kahjusta keskkonda ega ohusta inimese tervist.

Juhul kui ei kahjustata heinapallidega keskkonda ega ohustata inimeste tervist pole vajadust heinapalle jäätmeteks nimetada. Kui heinapallid ei saa jäätmete nimetust, siis ei kehti ka muud jäätmeseaduse reeglid: ei ladustamise ega ka kompostimise kohta.

Nii kui kavatakse heinapalle jäätmetena üle anda, siis vastuvõtjal peab olema vastav keskkonnaluba, laos hoida võib enne kõrvaldamist 1 aasta, enne taaskasutusse suunamist 3 aastat ning komposti tootmisel järgima komposti määrust (keskkonnaministri 08.04.2013 nr 7 „Biolagunevatest jäätmetest komposti tootmise nõuded“). Tõenäoliselt määruse järgimine pole võimalik (seda teeb hetkel ainult 2 suuremat kompostijat), siis kompostimise tulemusena tekivad endiselt jäätmed, mida võib üle anda vastavat luba (põllule laotamisel maaomaniku registreeringut KeA-s) omavale ettevõttele. Viimased peavad kajastama põlluraamatus kannetena. Ehk ka väetiseseaduse nõuded tulevad siia lisaks juurde.

Tea Pärnik (tea.parnik@keskkonnaamet.ee)

Keskkonnaameti keskkonnaosakonna jäätmebüroo jäätmespetsialist

4. KeA teeb oma 6.-7. dets toimuvatel liigikaitse nõupäevadel ettepaneku Alam-Pedjal uuringute tellimiseks, millised on karjatamise mõjud PLKdele niitmisega võrreldes.

Teema tõstatati KeA liigikaitse büroo nõupidamisel 6.-7. dets. 2016 Neljärvel. KeA toetab põhimõtteliselt selliste uuringute tellimist ja vastavate projektitaotluse esitamist VVOde või ülikoolide poolt, kuid hetkel ei ole vastav uurimuse tellimine Keskkonnaameti poolt rahaliste vahendite piiratuse tõttu võimalik ega prioriteetne.

5. KeA teeb oma 6.-7. dets toimuvatel liigikaitse nõupäevadel ettepaneku teha ringkiri palvega, et kaitsealadel niidetakse teeservi vaid üks kord aastas, peale enamuse õistaimede õisemise lõppu, et säilitada kimalaste ja liblikate toidubaasi (adressaadid KOVid, RMK ja Põllumajandusamet).

Teema tõstatati KeA liigikaitse büroo nõupidamisel 6.-7. dets. KeA asus seisukohale, et kuna hilisema niitmise on olemas kogemus, et see soodustab võsastumist ja kõrgekasvuliste taimede domineerimist (vaarikas ja angervaks), siis üldist üleskutset kaitsealade teeservade hilisemaks niitmiseks ei tehta. Probleemid tuleks lahendada üksikjuhtumitena ja kohapõhiselt. Keskkonnaamet saab kohapõhise lahendina panustada läbirääkimistesse teeservade hooldajatega kasvõi eksperimendi läbiviimiseks, kus teatud teelõike hooldatakse erinevalt.

Alam-Pedjal tehtud uuringute tutvustamiseks alates varaseimatest kuni tänapäevani välja plaanib Keskkonnaamet korraldada seminari. Kõik AP koostöökoogu liikmed on väga teretulnud teemasid ja oma teadmisi läbiviidud uuringute kohta välja pakkuma ja vastavat infot Katrin Kaldmale edastama (katrin.kaldma@keskkonnaamet.ee; kes saab infot võrrelda kunagi kaitsekorralduskavasse koondatuga).